

COVID-19 ja raskaus: elävästä systemoidusta katsauksesta säännöllisesti päivittyvää tietoa

BMJ:ssä julkaistun systemoidun katsauksen mukaan raskaana olevien ja hiljattain raskaana olleiden COVID-19-infektion oireet ovat erilaisia kuin ei-raskaana olevilla fertiili-ikäisillä naisilla. Lisäksi heidän riskinsä joutua tehohoitoon on suurempi.

Kyseessä on elävä systemoitu katsaus ja meta-analyysi, jonka tuloksia päivitetään jatkuvasti vastaamaan uusinta näyttöä. Kirjoittajien tavoitteena on tuottaa ajantasaista tietoa COVID-19-taudin kliinisistä ilmenemistä ja taudin komplikaatioiden riskitekijöistä raskaana olevilla ja vasta raskaana olleilla sekä mitata erilaisia äidin ja lapsen päätetapahtumia. Laajasta kirjallisuushausta tutkijat valitsivat 77 kohorttitutkimusta. Mukaan otetuissa tutkimuksissa raportoitiin päätetapahtumia vaihtelevin tavoin, erilaisista epidemiatilanteista.

Tulosten mukaan mistä tahansa syystä sairaalassa olevista odottajista tai vasta raskaana olleista COVID-19-testiposiitivisia oli 7 %, jos käytettiin universaalista testausstrategiaa. Heistä kolme neljäsosaa oli oireettomia. Oireperusteisessa testausstrategiassa testiposiitivisia löytyi vastaavasti 18 %. Tehohoitoon joutumisen riski oli suurentunut verrattuna ei-raskaana oleviin, samoin kuin riski invasiivisen ventilaation tarpeelle. Vakavaan tautimuotoon assosioitui raskaana olevilla ikä, suuri painoindeksi, krooninen verenpainetauti ja diabetes, kuten muullakin väestöllä. Ei-raskaana oleviin verrattuna kuume ja lihassäryt olivat raskaana olevilla epätodennäköisempiä.

Verrattuna muihin raskaana oleviin, kohtukuoleman ja vastasyntyneen kuoleman riski ei näyttänyt olevan suurentunut COVID-19-testiposiitivisilla odottajilla. Sen sijaan vastasyntyneen teho-osastolle joutumisen riski ja ennenaikaisen synnytyksen riski ovat tutkimuksen mukaan suurentuneet.

Tuloksia on syytä tulkita huomioiden, että meta-analyysissä raportoidut vertailevat tulokset perustuvat suhteellisen harvalukuisiin, monella tavalla heterogeenisiin tutkimuksiin. Tutkimustulokset saattavat muuttua elävän systemoidun katsauksen päivittyessä. (Allotey J ym. BMJ 2020;370:m3320, <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.m3320>)

HPV-rokotus vähentää kohdunkaulasyöpää

Yli miljoonan naisen rekisteritutkimus osoittaa nelivalenttisen HPV-rokotuksen vähentävän invasiivisen kohdunkaulasyövän riskiä huomattavasti. Vaikutus on erityisen voimakas, jos rokotus annetaan ennen 17 vuoden ikää.

Nelivalenttisen, HPV-tyypeiltä 6, 11, 16 ja 18 suojaavan HPV-rokotuksen on aiemmin todettu suojaavan kohdunkaulan vahvoilta esiastemuutoksilta. The New England Journal of Medicinessä lokakuussa julkaistu suuri väestötutkimus osoittaa rokotuksen tehon myös invasiivisen kohdunkaulasyövän vähentämisessä. Tulos ei ole aivan ensimmäinen laatuaan, sillä suomalaisryhmä raportoitiin samansuuntaisia tuloksia pienemmästä potilasaineistosta pari vuotta aiemmin.

Nyt julkaistussa ruotsalaisvetoisessa tutkimuksessa käytettiin lähes 1,7 miljoonan 10–30-vuotiaan ruotsalaisen naisen rekisteripohjaisia rokotus- ja sairastumistietoja vuosien 2006 ja 2017 väliseltä ajalta. Naisista noin 530 000 sai seuranta-aikana ainakin yhden annoksen HPV-rokotetta. Tulokset oli vakioitu useiden muuttujien suhteen.

Rokotetusta naisista 19 ja rokottamattomista 538 sairastui kohdunkaulasyöpään seuranta-aikana. Kumulatiivinen ilmaantuvuus oli rokottamattomien ryhmässä 94/100 000 naista 30 ikävuoteen mennessä, rokotetuilla se oli vastaavasti 47/100 000. Rokotusohjelman ennen 17 vuoden ikää aloitti lähes 85 %, heillä kohdunkaulasyövän riski väheni 88 %. Vanhemmalla iällä rokotetuilla riski puolittui.

Tulosten perusteella HPV-rokotusohjelmien perimmäinen tavoite, invasiivisen kohdunkaulasyövän riskin vähentäminen, voi toteutua. Tulokset puoltavat edelleen rokottamista nuorella iällä, ennen altistumista HPV:lle. (Lei J ym. N Engl J Med 2020;383:1340, Luostarinen T ym. Int J Cancer 2018;142:2186)

ANNA LUOMARANTA
Hyks, Naistenklinikka